

Asr-ı Seâdette Yahûdiler

— II —

ASÛLÛ Ekrem (S.A.) efendimiz Mekke'de iken yalnız dîni vazifesini ifâ ediyordu. Medine'ye hicretten sonra dîni vazife ile birlikte siyasi ve idâri işleri de üzerine alması gerekti. Temeli atılması gereken ilk İslâm devleti reisliğini deruhte etmesi zarûreti ortaya çıkmıştı. Medine ve civarındaki Müslümanların ve diğer hal-

kın dünyevi idaresini de üzerine alması icab ediyordu. Esasen başka türlü düşünmeye de imkân yoktu. İlk iş olarak Medine'nin içerde ve dışarda emniyetini sağlamak, dış tehlikeye karşı müteyakkız bulunmak lâzım geliyordu. Dışarda Kureys ve müttefikleri gibi amansız ve her zaman Medine'ye saldıracak bir düşman topluluğu mevcut olduğu gibi, içerde de muhtelif kabîle ve zümreler vardı. Her ne kadar Evs ve Hazreç kabilelerinin tamamına yakın bir kısmı İslâm'a gelmiş ise de Abdullah ibni Übey başkanlığında bir kısım müşrik bulunduğu gibi, Beni Kaynukâ, Beni Nadr ve Beni Kurayza ve teferruatından meydana gelen büyük bir Yahudi topluluğu vardı. Ayrı dîne ve ayrı ırka sahip bulunan toplulukları birlik ve beraberlik içinde idare etmek ve bu sûretle huzuru sağlamak birinci görev olarak ortaya çıkıyordu.

Rasûlü Ekrem (S.A.) ülkenin iç ve dış emniyetini sağlamak ve idareyi sağlam temellere oturtmak için şu üç maddelik plâni tesbit ederek tatbik mevkiine koydu.

1 — Medine ve havalisinde bulunan muhtelif unsurlar arasında birlik ve beraberliği temin etmek sûretiyle iç emniyet ve huzuru sağlamak.

2 — Civar kabilelerle dostluk anlaşmaları yapmak; tecavüzi harpte bulunmamak ve ancak bir taarruz ve tecavüze mâruz kalındığında meşrû müdafaaada bulunmak, sulh ve sükûn içinde yaşamayı esas almak.

3 — Düşmanı ve etrafı dâima gözetlemek ve müteyakkız bulunmak; Düşmanın ticaret yollarını göz altında ve kontrolde bulundurmak sûretiyle düşmanın harp düşüncesi ve tasavvurunu bertaraf etmek.

DEVLET idaresinde ana prensipleri teşkil eden, bir ülkenin içerde ve dışarda emniyet ve âsâyişini sağlamak bakımından en önemli husûsâtı hâvi bulunan bu plân Rasûlü Ekrem (S.A.) in ne büyük bir devlet adamı olduğunu, hiçbir tecavüzi fikir taşımayıp ancak meşrû müdafaa ve bilhassa sulh ve sükûnu esas prensip olarak kabul ettiğini göstermesi bakımından büyük önem taşır.

Hız Muhammed (S.A.) bu plân ve prensipleri, bütün hayatı boyunca, aynen tatbik etmiş ve tarih bunun en güzel şahidi olmuştur. Bu böyle iken Hz. Peygamberi (S.A.) harpler hazırlamakla tavsife yeltenen ve İslâmiyeti de tecavüzi tervec eden bir dîn olarak göstermeye çalışan yazarlara hayret etmemek mümkün değildir. Bu kimseler hakikati bildikleri halde, güneşi balçıkla sıvamaya ve iftiraya yeltenmiş iseler de tarih, onların maskelerini düşürmüş ve altından çıkan kapkara suratlarla âleme teşhir etmiştir.

İşte Rasûlü Ekrem (S.A.) mezkûr plânı tatbik başlamışlardı. Medine'de Evs, Hazreç ve dolayısıyla Müslümanlar ekseriyeti teşkil etmekte iseler de bilhassa Yahudilerle münasebetlerin düzenlenmesi ve İslâm devletine tâbi olması lâzım gelen bu topluluğun hukukunun tesbiti icab ediyordu. Yahudiler, son Peygamberin Medine'ye geleceğini haber verdikleri halde Hz. Muhammed (S.A.) in Yesrib'i teşriflerinden sonra sükûtu tercih etmekte idiler. İslâmiyeti kabul etmedikten başka, son Peygamberin Benî İsrâilden zuhur edeceğini zan ve tahmin ettiklerini ve Hz. Muhammed (S.A.) her ne kadar Hz. İbrahim (A.S.) evlâdından olduğunu söylüyor ise de bunun kâfi olmadığını ve bir müddet

M. HULÛSİ

BOLAY

Konya Yük. İslâm
Ens. Öğ. Üyesi

daha bekleyeceklerini ileriye sürüyorlar ve buna benzer düşüncelerle şimdilik İslâmiyeti kabul edemeyeceklerini bildiriyorlardı.

RASÛLÜ Ekrem (S.A.) efendimiz ise onlara itibar ediyorlar ve ehli kitap oldukları için müşriklerden üstün tutuyorlardı. Hattâ onlar gibi Aşûre günü oruç tutuyorlar ve saçlarını da onlar gibi tarıyorlardı (1). Namaz, Yahudilerin dinî merkezleri olan Kudüs'e karşı kılınyordu. Bütün bunlar Yahudilerin hoşlarına gidiyor, fakat yine de İslâm'a gelmiyorlar ve hattâ bu hareketleri sûtefsir ederek ilerde Müslümanların kendilerine uyacaklarını da tahmin ettiklerini söylemek suretiyle bekliyeceklerini bildiriyorlardı.

Rasûlü Ekrem (S.A.) efendimiz, Yahudilerin bütün hak ve hürriyetlerinin emniyet altında bulunduğunu ve eşit muamele görececeklerini ve İslâm devleti tebeasından bulunduklarını alenen ilân etmekle beraber kendilerine de bildirdiler. Yahudiler bundan çok memnun olarak müteaddit görüşmeler yaptıktan sonra Efendimizle anlaşmalar yapılarak her hususta müttefik olarak hareket etmeyi ve hiçbir surette Müslümanlık ve Müslümanlarla Hz. Peygamber (S.A.) aleyhinde bulunmamayı teahhüt ettiler. Zaten onların bütün hakları teminat altına alınmıştı. Çünkü Yahudilerin ve bütün halkın hak ve hürriyetlerini teminat altına alan ve devletin ana ve temel prensiplerini ihtiva eden ve ilk İslâm devletin ilk Anayasası mahiyetinde kabul edilebilecek olan meşhur ve muazzam beyanname Rasûlü Ekrem (S.A.) tarafından ilân edilmiş ve Yahudilere de bildirilmişti.

RASÛLÜ Ekrem (S.A.) tarafından tanzim ve yazdırılan bu beyanname devlet idaresi ve insan hak ve hürriyetleri bâbında çok yüksek prensipleri ihtiva ettiğinden en kıymetli düstur ve vesikalardandır. Bilhassa Yahudilerin haklarının teminat altına alındığını ve onlarla olan münasebetlerin tanzimini tesbit eden kısımlar evvelâ konumuz yönünden ve sonra da, Müslümanlıkta, gayri müslimlere ne şekilde muamelede bulunulması lâzım geldiğine örnek teşkil etmesi bakımından ayrıca önem taşımaktadır. Esasen beyanname, heyet-i umûmiyesiyle, gerek devletin temel ilkeleri bakımından ve gerekse bütün hukûkî yönlerden şaheser bir Anayasa mahiyetindedir. Bu beyanname Müslüman ülkelerde Teokratik devlet nizamının ana

prensipileri olarak kabul edilegelinmiş denilmekte ise de, daha ziyade Demokratik prensipleri esas alan ve muhtevî bulunan bir temel ferman olarak kabul etmek lâzım gelir.

Konumuzla çok yakından ve tamamen ilgili bulunan bu Beyannameyi aynen alıyoruz :

Rasûlü Ekrem (S.A.) efendimiz bu Beyannamelelerinde buyuruyorlar ki :

«Muhâcirin ile Ensar ve onlarla birleşenler, onlarla birlikte din uğrunda mücadele edenler, diğer

insanlardan farklı bir cemaat teşkil ederler. Bu cemâat içinde vukûa gelecek şahsî ihtilâfların adâlet ve hakkaniyet dairesinde halledilmesini cemâatın bütün fertleri teahhüt ederler. Mü'minler, ihtiyaçlarını gideremeyenlere veya borçlarını ödemeyenlere yardımda bulunurlar. Bir Müslümanın diğer bir Müslüman aleyhinde bir yabancı ile anlaşma yapması yasaktır. İslâm cemâati arasında nifak ve ayrılık sokmağa teşebbüs eden kimseye karşı ayaklanmak ve ona karşı koymak her mü'minin vazifesidir : Mücrim kendi oğlu olsa bile. Bir mü'min diğer bir mü'mini öldüremez ve bir müslümana karşı bir kâfire yardım edemez. Bütün müslümanlar birbirlerine ve ayrıca bizim idaremizi kabul eden Yahudilere yardım etmelidirler.

YAHUDİLER himaye olunacaklar ve din serbestliğinden en geniş surette faydalanacaklardır. Harp vukûunda Yahudiler müttefiklerimiz gibi telâkki olunacaklardır. Benî Avf Yahudileri Müslümanların müttefikidirler. Yahudilerin dinî Yahudilere taalluk eder, nitekim Müslümanların dinî de Müslümanlara taalluk eyler. Benî Neccâr, Benî Hâris, Benî Sâide, Benî Cüşem, Benî Sa'lebe ve Evs Yahudileri müttefikleri de Benî Avf Yahudileri gibidir.

Yahudilerin verdikleri sadaka Yahudilere, nitekim Müslümanların verdiği sadaka da Müslümanlara ait olacaktır. Tecavüz vukuunda Müslümanlarla Yahudiler müşterek düşmana karşı birleşmeğe mecburdurlar. Yesrib (Medine) vâdisi taarruzdan masun mübarek bir beldedir. Bize tecavüz etmeyen komşumuz, misafirimiz gibi muâmele görecektir. Her türlü tecavüzi muharebe memnûdur. Yesrib'e bir hücum vâki olursa istisnasız bütün halk müdafaasına iştirak edecekler ve sulh, ancak ahalinin muhtelif kısımları arasında fikirler telif edildikten sonra aktebilecektir. Kureyş'e ve müttefiklerine yardım câiz değildir.

BU şartları kabul eden muhtelif topluluklar arasında vukû bulacak her anlaşmazlık ve münâzaa Allah'ın ve Rasûlullah'ın kararına tâbi olacaktır».

Yahudilerle yapılan anlaşmaları da kapsıyan bu Beyannâme Yahudiler tarafından çok iyi karşılandı ve halk arasında bir yaklaşma ve anlaşmayı sağladıktan başka, Yahudilerle Müslümanların iyi münasebetler kurmaları için özel anlaşmalar yapmalarına da sebep oldu. Ve böylece dahilde huzur ve sükûn temin edildiği gibi ülkede birlik ve beraberlik de sağlanmış oldu.

(1) Esasen Rasûlü Ekrem (S.A.) efendimiz müşrik âdetlerinden çekinir ve henüz bildirilmeyen ve tahakkuk etmeyen hususlarda Ehli Kitâb'a uymayı tercih ederlerdi.

Düzeltilme : 2. sayımızda çıkan «Asr-ı Saâdette Yahûdiler» yazısının (I. Kısım) birinci sahifesinin 26 ncı ve 27 nci satırı mürettip hatası olarak — birleşmişler — kelimesi ilâve edilmek suretiyle çıkmıştır. Aslı şu şekildedir :

«Benî Kurayza, Benî Nadr ve Benî Kaynuka ile diğerleri de Medine'ye yerleşmişlerdi».

Özür dileyerek düzeltiriz.